

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 23 • год. ХСVII • 17 декември 2021 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

ХРОНОЛОГИЯ НА ИДЕЯТА ЗА ЕВРОРЕГИОН „ТРАКИЯ“

Д-р Ваня ИВАНОВА

На стр. 2-3

ПОЧИТ КЪМ ПЪРВИЯ БЪЛГАРСКИ ЕКЗАРХ АНТИМ I

На 1 декември 2021 г. се навършиха 133 години от смъртта на първия български екзарх Антим I, личност с изключителен принос за развитието на българската нация през втората половина на XIX век.

Антим I (1816–1888) произхожда от многолюдно семейство на отрудени тракийски българи и има нелека съдба. Роден е през 1816 г. със светското име Атанас Михайлов Чалъков в Лозенград, Източна Тракия, която днес е в Турция. Началното си образование получава в родния си град, след което заминава да учи занаят в Цариград. Не след дълго заминава за Света Гора – Атон, където приема монашеството в манастира „Каракал“ с името Антим. По-късно е причислен към братството на Хилендарския манастир. Именно там се научава да чете и пише на български език и прочита „История славянобългарска“. През 1843–1844 година учи в най-renomiranото светско училище в Османската империя – Великата гръцка народна школа в цариградския квартал Куручешме. През 1848 година завършва с отличие първия випуск богословското училище на о-в Халки, Гърция. Учи в Одеската духовна семинария със стипендия, издействана от руския консул в Измир. Продължава образованието си в Московската духовна академия, която завършва през 1856 г. с магистърска степен по богословие. Заради качествата си той бил ръкоположен в йеромонашески сан лично от митрополит Филарет Московски. Завръща се в Цариград и Патриаршията го удостоява с архимандритско достойнство. Известно време е преподавател и ректор на богословското училище на о. Халки. През 1861 година архимандрит Антим е ръкоположен за Варненско-преславски, а през 1868 година – за Видински митрополит.

Въпреки че е имал възможност за

спокоен живот в средите на висшия клир на Цариградската патриаршия, той избира да защитава българските национални интереси. Като Видински митрополит Антим се включва активно в борбите за църковна независимост и това предопределя целия му по-нататъшен път. **Борбата на българите за национално – духовна и културна еманципация през XIX век завършва с издаването от Високата порта на ферман (28 февруари 1870) за създаването на независима българска църква под името „Българска екзархия“ и с избирането на Антим I на 16 февруари 1872 година за екзарх.**

В историята той остава завинаги като първият екзарх на Българската православна църква, като духовник, верен до края на дните си на своя народ, като безспорен обществен авторитет. Като всеки висш духовник, той до голяма степен е и политик. Движението за постигане на българска църковна независимост през XIX век не е само религиозен проект, а един от най-големите и

успешни политически проекти на българите, живеещи под османска власт. Тогавашият български политически

елит успява не само да отдели църквата ни от властта на Цариградската патриаршия, но и да очертае териториите, населени преимуществено с българи. На практика с учредяването на Българската екзархия се определят възможните бъдещи граници на самостоятелната българска държава, които се утвърждават от официалните турски власти. В този смисъл първият Български екзарх е реален политически представител на православните българи, живеещи в империята. Не случайно изборът му се утвърждава от Високата порта, а Цариградската патриаршия възприема този акт като силна политическа заплаха за своето господство и още през септември 1872 година обявява новоучредената Българска екзархия и нейните водачи за

схизматични.

Екзарх Антим I е в първите редици на борбите срещу турските поробители. Той е автор на писмо до руския цар, в което излага тежкото положение на българския народ и моли царя да се застъпи за България. За тази му дейност Високата порта сваля Антим I от екзархийския пост и го заточва в Мала Азия.

След Руско-турската освободителна война през 1877–1878 година Антим I е освободен от заточение. Той се включва активно в комитетите „Единство“ и подкрепя Кресненско-Разложкото въстание през 1878–1879 година. След Берлинския конгрес става организатор на подписка срещу решението за разпокъсване на Санстефанска България.

От 14 февруари до 16 април 1879 година. Екзарх Антим I председателства Учредителното народно събрание, а от 17 април до 26 юни 1879 година – Първото ВНС в Търново, което избира на българския престол княз Батенберг.

Продължава на 3-а стр.

Благословена Коледа и весели празници!

Скъпи тракийци,

Пред светлия ден на Рождество Христово пожелавам магията на святата Коледна вечер да влезе във всеки дом и да донесе здраве, мир и благодат!

Благословена Коледа и весели празници!

Красимир Премянов,
Председател на СТДБ

Председателят на СТДБ връчи на кмета на Столична община плакет „125 години организирано тракийско движение в България“

На 7 декември 2021 г. делегация, водена от председателя на Съюза на тракийските дружества в България проведе среща в Столичната община с Йорданка Фандъкова – кмет на София. В срещата от страна на СТДБ участваха Кр. Премянов – председател на СТДБ Краснодар Беломорски – член на Централното ръководство и председател столичното тракийско дружество, и Мария Божкова – зам.- председател на Софийското тракийско дружество.

Красимир Премянов връчи на Йорданка Фандъкова плакет „125 години организирано тракийско движение в България“, която бе удостоена с него по решение на Централното ръководство на Съюза, за ползотворното сътрудничество на Столична общината със СТДБ и за личната ѝ подкрепа на тракийската кауза.

Йорданка Фандъкова поздрави СТДБ за активна патриотична дейност, която развива като една от най-активните неправителствени организации.

ХРОНОЛОГИЯ НА ИДЕЯТА ЗА ЕВРОРЕГИОН „ТРАКИЯ“

Д-Р ВАНЯ ИВАНОВА

С цел дискредитиране на Съюза на тракийските дружества в България и насаждане на недоверие към неговото настоящо ръководство, определени хора периодически спекулират с проекта за интеграция на Тракия в ЕС и Еврорегион „Тракия“, като използват клевети и откровени лъжи, както и всички проявления на човешката подлост, за да „докажат“, че се цели „премахване на националните граници между България, Турция и Гърция“, „продажба на българска територия“, „предателство“ към България и т.н.

За пореден път припомняме, че Еврорегион „Тракия“ е проект, представен в публичното пространство от предходното ръководство на СТДБ. Той е разработен върху идеята, подкрепена от Съвета на Европа и съществуваща като практика в Европейския съюз (ЕС) за създаването на еврорегионите като форма и модел на трансгранично и междурегионално сътрудничество. Когато се говори за Тракия без граници, се има предвид не късане на територии, а опит и възможност трите разпокъсани части на Тракия и тракийци, разпилени в България, Гърция и Турция, да могат да работят по съвместни проекти.

Фактите и документите показват, че по време на XX юбилеен конгрес на СТДБ, проведен на 12 и 13 май 1995 г. в гр. Стара Загора, тогавашният председател Костадин Карамитрев обявява, че трябва да се приеме нова стратегическа цел на организацията – „Тракия без граници“. Той разяснява, че това е идея, произтичаща от разбиранията за равноправно сътрудничество на Балканите и е свързана с инициативи с икономическо и културно съдържание, които да се реализират на територията на Тракия, разпокъсана между България, Гърция, Турция.

Подробно за стратегическата цел „Тракия без граници“ се изказва и писателят и тогавашен главен редактор на в. „Тракия“ Никола Инджов, който акцентира на това, че Тракия дълги години е била арена на кръвопролитни конфликти и войни, чиито последици са стотици хиляди избити, милиони прогонени от родни места, поели тежката бежанска съдба, сложни, междудържавни отношения. На това трябва да се сложи край чрез идеята „Тракия без граници“, чрез превръщането ѝ в територия, на която хората ще живеят в мир, доверие и добросъседство. Новата стратегическа цел се обсъжда и на XXI конгрес на Съюза на тракийските дружества в България, проведен на 16 май 1998 г. във Варна.

След XXI конгрес на СТДБ настъпват значителни промени на Балканите и в Европа, които оказват влияние върху дейността на Съюза. На 29 март 2004 г.

България става член на НАТО, чиито членове са Гърция и Турция, което ги превръща от противници в съюзници. Трите балкански държави са членове и на Съвета на Европа. Гърция е член на Европейския съюз. На 15 юни 2004 г. България приключва преговорите за членство в Европейския съюз. През април 2005 г. президентът Георги Първанов и премиерът Симеон Сакскобургготски, в присъствието на министъра на външните работи Соломон Паси и министъра по европейските въпроси Меглена Кунева, подписват в Люксембург Договора за присъединяване на България към ЕС. На 11 май 2005 г. Българският парламент ратифицира Договора за присъединяване на страната ни към ЕС.

Отчитайки настъпилите промени, след консултации с учени, експерти, политици, общественици и дискусии сред тракийци, Централното ръководство на СТДБ решава, че е необходима актуализация на стратегическата цел. Новата идея е интеграция на Тракия, но вече в рамките на Европейския съюз.

Проектът за интеграция на Тракия в рамките на Европейския съюз и създаването на Еврорегион „Тракия“, чиято цел е да се насърчи сътрудничеството в географската област Тракия, е обсъден през януари 2006 г. на международна конференция, проведена в Стара Загора, с участието на представители на България, Турция и Гърция.

Сред официалните гости са президентът Георги Първанов, Василис Цолакидис – председател на Сдружението на общините „Полис“ от Източна и Западна Тракия, делегация от Тракийския университет в Одрин, водена от ректора Тимур Киргиз, Никос Матудоракис – генерален консул на Република Гърция в България, делегация от МВнР, водена от зам. министърът Любомир Кючуков, Ангел Ангелов – български генерален консул в Одрин, акад. К. Косев – зам. председател на БАН, проф. Митко Димитров – директор на Икономическия институт на БАН, кметове на общини от Гърция, Турция и България, учени, общественици, представители на тракийски дружества от страната.

В словото си пред участниците президентът Георги Първанов подчертава необходимостта от трансгранично сътрудничество в Тракия между трите съседни балкански държави, необходимостта от изграждането на пътища, развитие на енергопреносни мрежи, интензификация на търговията и туризма, отваряне на нови гранични контролно-пропускателни пунктове по границите, установяване на по-тесни връзки в екологията и борбата срещу природните бедствия. Той смята, че интересът от промяна имиджа на Балканите като барутен погреб на Европа е общ и трябва да се създаде общо пространство за диалог и съгласие.

Гръцкият представител Цола-

кидис и д-р Евгений Желев, кмет на Стара Загора, в изказванията си изразяват мнение, че интеграцията на Тракия трябва да се реализира чрез еврорегион, носещ името на областта.

Тракийските представители, които се изказват по време на конференцията заявяват подкрепата си за новата стратегия на СТДБ. На форума присъстват тракийци от всички региони на страната. Централното ръководство на СТДБ предварително ги е уведомило, че форумът в Стара Загора, дискусии и обсъжданията следва да се възприемат като етап към XXII на Съюза.

На 20 май 2006 г. в Бургас се открива XXII на СТДБ, чиято главна задача е да обсъди и приеме новата стратегия на организацията. На тази задача е посветен основният доклад, озаглавен „Национално тракийско движение – настояще и бъдеще“, изнесен от председателя на Съюза К. Карамитрев. Главно внимание в доклада е насочено към интеграцията на Тракия в рамките на Европейския съюз и създаване на Еврорегион „Тракия“, простиращ се върху трите части на областта, намиращи се съответно в България, Турция и Гърция. Целите на Еврорегион „Тракия“ и областите на сътрудничество, които се посочват, са в сферите на икономика, транспортна инфраструктура и комуникации, туризъм, култура, образование, граждански отношения, здравеопазване, спорт и околна среда.

Успоредно с разглеждането на новата стратегия СТДБ записва в документите си, че ще продължи да отстоява стратегически цели като: опазване и популяризиране на тракийското културно и историческо наследство; развитие на тракийската духовност; отстояване и защита на човешките и имуществени права на тракийските българи и техните потомци; защита на българщината, българите в чужбина и православната вяра; благоденствие на българския народ и просперитет на българската държава; активната дейност за мир, доверие и добросъседски отношение с балканските народи.

Присъединителният договор за приемането на България в ЕС влиза в сила на 1 януари 2007 г. Положителните емоции в страната доминират, включително и в медиите. На този еуфоричен фон журналистите възхваляват „уникалната идея“ на СТДБ за интеграция на Тракия в рамките на Европейския съюз и създаване на Еврорегион „Тракия“. Президентът Първанов характеризира „СТДБ като модерна организация с европейски облик“, външният министър Ивайло Калфин изразява безрезервна подкрепа за новата стратегия на Съюза.

През 2010 г. са реализирани и някои постановки от новата стратегия „Интеграция на Тракия в рамките на Европейския съюз“.

Така например на 24 април 2010 г. в град Ксанти, Гърция,

е проведен първият съвместен българо-гръцки граждански форум на тема „Трансгранично сътрудничество, трудова заетост и сигурност“, в който участие вземат над 240 души от България и Гърция, евродепутатите Ивайло Калфин и Владимир Уручев от България и Тедорос Скилакаки и Силвана Рапти от Гърция. Гражданските форуми са инструмент за комуникация на Европейския парламент. Те представляват връзка с гражданското общество в държавите-членки и позволяват на членовете на ЕП да дебатира проблеми от регионално и национално значение с широката общественост.

Други, реализирани постановки от новата стратегия на СТДБ са свързани с мини гранични контролно пропускателни пунктове (ГКПП), изградени със съдействието на българската и гръцката държави. По предложение на СТДБ Соломон Паси внася проект за решение в Министерски съвет, с който да се утвърдят като приоритет на държавата мини гранични контролно пропускателни пунктове на границата с Гърция и Турция. Първият граничен пункт към Беломорска Тракия при Златоград-Ксанти, който е записан поименно в новата стратегия на СТДБ, е открит на 15 януари 2010 г. от министър-председателя на България и Гърция.

На 9 септември 2010 г. президентът Георги Първанов и Карлос Папуляс прерязват лентата на мини ГКПП „Славеево – Киприно“. В интервю за в. „24 часа“ Соломон Паси отбелязва приноса на тракийци като лобисти за изграждането на мини гранични контролно пропускателни пунктове на границата с Гърция и Турция.

На 11 май 2011 г. в тракийския дом във Варна е открито общо отчетно-изборно събрание на Върховния комитет на СТДБ, който е висшия орган на Тракийската организация. На този форум за председател на СТДБ е избран Крaсимир Премянов, а Костадин Карамитрев за почетен председател. Избран е и Управителен съвет. Новото Централното ръководство с председател Крaсимир Премянов започва да функционира в съответствие с решенията на Върховния комитет на Съюза.

Масштабната и дългосрочна инициатива за интеграция на Тракия в рамките на Европейския съюз, която е изведена в ранг на стратегия намира своето отражение в усилията на ръководството на Съюза за привличане към участие на представители на българската държава и други граждански структури при нейната реализация. Но са налице обективни препятствия пред нейното осъществяване – Турция не е член на Европейския съюз, нито е привлечена в него под друга форма на партньорство. В Гърция, която е член на ЕС, се шири българофобия и гръцки шовинизъм. Скептично се отнасят към тракийското предложение и някои българ-

ски институции. Без да се отказва от тази съвременна и европейска стратегическа цел, ръководството на Съюза я интерпретира съобразно новите реалности. То смята, че може и трябва да се развоят преди всичко културните връзки в крайграничните райони с Гърция и Турция, които са по силите на тракийските дружества по линията на трансграничното сътрудничество.

2013 г. съвпада със 100-годишнината от разорението на тракийските българи и ръководството на СТДБ се стреми да използва годишнината, за да обедини всички държавни институции в полза на тракийската кауза. А на международно равнище фокусира дейността си върху взаимодействието с европейските институции, търсейки подкрепа за тракийската кауза като за тази цел ползва съдействието и помощта на българските евродепутати Маруся Любчева, Ивайло Калфин и Евгени Кирилов.

През ноември 2013 г. тракийска делегация посещава Брюксел. В делегацията, водена от председателя на СТДБ Крaсимир Премянов, са включени 20 председатели на тракийски дружества от страната, членове на Централното ръководство и Върховния комитет, ръководството на Тракийския женски съюз, учени от Тракийския научен институт начело с неговия директор член кор. проф. Васил Проданов, интелектуалци и членове на ТНИ като акад. Георги Марков и проф. Светозар Елдъров. Визитата на тракийци е осъществена по покана на евродепутата Ивайло Калфин и с активната помощ на Маруся Любчева.

На 6 ноември 2013 г. СТДБ провежда в една от залите на Европейския парламент конференция на тема: „Помним миналото, създаваме бъдеще с Еврорегион Тракия“. На конференцията присъстват много млади хора, работещи в ЕП, както и гости, сред които българският външен министър Крaстиян Вигенин, посланиците ни в НАТО, ЕС в Кралство Белгия. В залата присъстват всички български евродепутати от групата на социалистите и демократите, както и Антония Първанова от Алианса на либералите и демократите в Европа. Маруся Любчева, която открива конференцията обявява, че целта ѝ е да се свърже историята с бъдещето и затова тя е изцяло посветена на Тракия.

Директорът на ТНИ проф. В. Проданов представя книгата на акад. Георги Марков „България в Балканския съюз срещу Османската империя 1911–1913“. Авторът акад. Георги Марков припомня думите на Джеймс Баучер за „голямото българско чудо, когато нацията победи империята“.

Проф. Светозар Елдъров представя „Библията на тракийци“ – книгата на Любомир Милетич „Разорението на тракийските българи през 1913 г.“

Председателят на СТДБ Крaсимир Премянов представя идеята за „Тракия без граници“ и „Еврорегион Тракия“. Визитата на тракийци в белгийската столица е отразена от Българската национална телевизия и БНР, което предизвиква отзиви в социалните мрежи.

Продължава на 3-а стр.

ОТЧЕТНО-ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ НА ТД „КАПИТАН ПЕТКО ВОЙВОДА“ В КАРНОБАТ

На 25 ноември 2021 г. се проведе отчетно-изборно събрание на ТД „Капитан Петко войвода“ в Карнобат. Ръководството на Съюза на тракийските дружества в България бе представено от председателя Кр. Преманов и Гено Пухов, зам.-председател на ВК на СТДБ и председател на ТД „Яни Попов”,

Созопол.

С едноминутно мълчание и ставане на крака бе почетена паметта на починалия председател на дружеството Милка Спасова.

Събранието протече при следния дневен ред:

1. Доклад за дейността на дружеството през отчетния петгоди-

шен период

2. Доклад на Контролния съвет

3. Избор на Председател, Управителен и Контролен съвет

4. Разни

Беше направен задълбочен аналитичен отчет за дейността на дружество през изтеклия период, който след конструктивна дискусия бе

приет от събранието.

За нов председател на тракийското дружество бе избрана Вира Петрова. Избрани бяха Управителен и Контролен съвет.

Председателят на СТДБ Кр. Преманов приветства участниците в ТД „Капитан Петко войвода“, припомни дейността на покойната

Милка Спасова в името на тракийската кауза, пожела успех на новото ръководство и запозна присъстващите с основните задачи, стоящи пред Съюза на тракийските дружества в България, част от който е и дружеството в Карнобат.

ОТЧЕТНО-ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ НА ТД „ОДРИНСКА ЕПОПЕЯ“ В ПОМОРИЕ

На 29 ноември 2021 година се проведе годишно отчетно-изборно събрание на ТД „Одринска епопея“ в гр. Поморие.

С едноминутно мълчание и ставане на крака бе почетена паметта на починалите членове на УС.

Събранието протече при следния дневен ред:

1. Доклад за дейността и финансовото състояние на тра-

кийското дружество за 2021 г.

2. Приемане на план-програма за 2022 г.

3. Избор на нов Управителен съвет.

4. Разни.

В доклада си госпожа Елена Мурджева, председател на тракийското дружество, направи задълбочен анализ на дейността на дружеството през 2021 г. Бяха отчетени труд-

ностите и ограниченията, наложени от ковид пандемията.

Отчет за финансовото състояние на тракийското дружество бе направен от Атанаска Колева.

Пристъпи се и към избор на нов УС от 13 члена и председател на дружеството.

Тракийци от Поморие единодушно избраха за нов председател на ТД „Одринска епопея“ Анна Тодорова.

Гласувано бе решение госпожа Елена Мурджева да бъде почетен председател на тракийското дружество.

След деловата част бяха връчени награди – грамота и плакет на участниците в певческа група „Тракийка“ и др. заслужили активисти.

На финала госпожа Елена Мурджева пожела на всички здраве, скорошен изход от пандемията и нови успехи.

ПОЧИТ КЪМ ПЪРВИЯ БЪЛГАРСКИ ЕКЗАРХ...

Продължава от 1-а стр.

Екзарх Антим I умира във Видин на 1 декември 1888 година. След кончината му той е погребан с подобаваща за сана и заслугите му към българската държава, народа и православната ни църква церемония в църквата „Св. Николай“ във Видин. През 1923 г. Видинският митрополит Неофит учредява фонд за събиране на средства за построяване на паметник мавзолей над гроба на Антим I във Видин. На 16 септември 1934 г. мавзолеят е завършен и изографисан.

В тези кратки биографични данни е събран животът на достоен българин, служещ на народа си, за което плаща висока цена. Когато турците го свалят от екзархийския престол и го пращат на заточение, той изрича забележителните думи: „Ще бъда блажен, ако с моята саможертва възкръсне България за нов свободен живот!“

Името на първия български екзарх е свързано с борбите на тракийци за независимост и за съхранението на българската им идентичност. За тях той е и духовен водач за национално освобождение на България. Съюзът на тракийските дружества в България взема решение за увековечаването на паметта му чрез поставянето на бюст паметник на екзарх Антим I в София и в Одрин. Решението е част от стратегията на Съюза за възраждане на паметта за бележитите тракийски българи в пантеона на българските национални герои.

На 26 март 2010 г. в Деня на Тракия, кметът на София Йорданка Фандъкова и председателят на СТДБ К. Карамитрев по време на официална церемония в парк „Св. Николай Софийски“, откриват паметник на екзарх Антим I чийто автори са проф. В. Старчев и синът му Камен Старчев. На церемонията присъстват тракийци, ръководството на СТДБ, представители на ветераните тракийци, посланикът на Армения Сергей Манасарян, представителна гвардейска част, учители и ученици от училище „Антим I“ в столицата и родолюбиви граждани.

Слово за живота и делото на първия български екзарх произнася Знеполският епископ Йоан, който освещава монумента. Под звуците на военен оркестър пред паметника са положени цветя от кмета на София,

от СТДБ, ТНИ, от тракийски дружества, от патриотични организации и граждани на столицата.

На 17 октомври същата година, идентичен бюст-паметник е открит в двора на българската църква „Св. св. Константин и Елена“ в Одрин, един от градовете, откъснати от пределите на България след Освобождението. Монументът е реализиран по инициатива и със средства на СТДБ, а негови автори са проф. В. Старчев, синът му Камен Старчев и арх. Васил Китов.

На откриването на паметника в Одрин присъстват председателят на СТДБ К. Карамитрев, министър Божидар Дмитров, авторът на паметника проф. Валентин Старчев, генералният консул на България в турския град Вълчо Марков, валията на Одрин Бюкхан Съозер, заместник кмета на града, кметовете на Харманли и Царево, ръководството на Съюза и стотици тракийци, за които Антим I е един от тях.

К. Карамитрев произнася слово, в което поднася благодарност на всички, допринесли за реализацията на паметника, който е открит от българския генерален консул в Одрин, председателя на СТДБ, доц. Маруса Любчева, почетен председател на бургаското тракийско дружество и валията на Одрин. Монументът е осветен от отец Александър Чъкърък. Признателни тракийци отрупват паметника с цветя.

Този първи български паметник в Турция предизвиква недоволството на Истанбулския патриарх Вартоломей, периодично поставя въпроса за неговото премахване от двора на църквата „Св. св. Константин и Елена“. Още при поставянето на паметника Вартоломей се обявява против него и нарича екзарх Антим I схизматичен духовник, въпреки че схизмата е вдигната през февруари 1945 г.

Нещо повече, през 1961 г. Цариградската патриаршия официално признава възобновената Българска патриаршия и установява канонични отношения с нея. Съгласно църковния

канон всички патриарси са самостоятелни, независими един от друг и с равни права между себе си в патриаршеското служение. Ето защо борбата на Вартоломей с паметника на българския екзарх е скандална точно толкова, колкото и забраните му за богослужение на български език в българските храмове в Одрин.

Паметниците на екзарх Антим I, издигнати от СТДБ, и тази година бяха отрупани с цветя от тракийци в знак на признателност и почит към живота и делото му. Монументите ще напомнят на поколенията, че той избира живот, посветен на православието и на България с ясното съзнание за последиците от това в тежките времена на петвековно турско владичество. Те ще предизвикват и размисли при съпоставяне на неговите дела с тези на мнозина съвременни политици, защото Антим I е не само морален стожер на българщината, но и строител на държавността, за когото интересите на българския народ стоят над всичко.

ХРОНОЛОГИЯ НА ИДЕЯТА...

Продължава от 2-а стр.

В последните се появяват нелепи лъжи, омаловажаване на инициативата, приравняването ѝ към някакъв териториално-административен контекст и квалифицирането ѝ като „продажба на българска територия“, и „предателство“ към България и тракийци.

Безумията, публикувани в социалните мрежи налагат ръководството на СТДБ и евродепутати за пореден път да припомнят, че Еврорегион „Тракия“ е проект, представен в публичното пространство още през 2006 г.

Той е разработен върху идеята, подкрепена от Съвета на Европа и съществуваща като практика в ЕС за съз-

даването на еврорегионите като форма и модел на трансгранично и междурегионално сътрудничество. Когато се говори за Тракия без граници, се има предвид не късане на територии, а опит и възможност трите разпокъсани части на Тракия и тракийци, разпилени в България, Гърция и Турция, да могат да работят по съвместни проекти. Припомня се, че в Европа действат над 200 еврорегиона, създадени през последните 60 години, а България участва в 6 от тях:

* Беласица – заедно с Гърция и Република Македония;

* Черноморски – с Румъния;

* Дунав 21 – с Румъния и Сърбия;

* Юробалканс със Сърбия и Македония;

* Места – Нестос – с Гърция;

* Стара планина – със Сърбия.

В Асоциацията на европейските гранични региони е регистриран под № 181 Еврорегион полис – Тракия-кент-РАМ Тракия, който всъщност е въпросният еврорегион.

В отчетния доклад пред ВК за дейността на Съюза през 2013 г. председателят Кр. Преманов споделя, че за недоброжелателните спекулации с проекта за интеграция на Тракия в ЕС и Еврорегион „Тракия“ допринася донякъде и подвеждащия характер на надслова „Тракия без граници“. Той се възприема от предубедени или незапознати с фактите, не като форма на икономическо подпомагане и културно сътрудничество в граничните региони, а като

премахване на националните граници между България, Турция и Гърция, което не отговаря на истината.

СТДБ и неговите съставни структури винаги са се борили за защитата на българските национални интереси и са заявявали своето становище по важните за българския народ и държава проблеми. От възстановяването си през 1990 година до днес Тракийска организация и нейните структури последователно и безкомпромисно отстояват човешките и имуществените права на тракийци, популяризират тракийското културно и историческо наследство, защитават българщината. Затова всички опити за фалшификация на фактите и манипулиране на истината, са обречени.

ИЗЛОЖБАТА „125 ГОДИНИ ОРГАНИЗИРАНО ТРАКИЙСКО ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ“ ГОСТУВА В ЦЪРКВАТА „СВ. СВ. КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА“ В ОДРИН

Източник: МВНР/<https://www.mfa.bg/embassies/turkeygc/news/32025>

Изложба, посветена на 125-годишнината от началото на организираното тракийско движение в България, гостува в църквата „Св. св. Константин и Елена“ в Одрин.

Двадесетте пана проследяват в хронологично-тематичен ред основните процеси и събития в легалната и въоръжена борба на тракийските българи за национално освобождение и обединение, за защита на техните човешки, социални и имуществени права, за опазване и популяризиране на културно-историческото наследство и традиции, за съхраняване на българския национален дух и идентичност в България и зад граница. Чрез снимки и документи са възкресени образите на най-видните фигури в тракийското движение, заели достойно място в българската история и народната памет.

През годините, българската дипломатическа мисия в Одрин, съвместно със Съюза на тракийските дружества в България, полагат активни усилия за запазване на културното и историческото наследство на България в Одрин, за съхранението и опазването на двата действащи български храма и за отстояване на служението на български език в

българските църкви в града.

Експозицията е дело на Съюза на тракийските дружества в България и Тракийския научен институт. За създаването ѝ са ползвани материали от Държавна агенция „Архиви“, архивите на БАН и на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“.

Официалното представяне на изложбата ще се състои на 18 декември 2021 г. от 16.00 ч. като на него ще присъстват Негово Високопреосвященство Старозагорския митрополит Киприан, български свещеници от Стара Загора и Свиленград, отец Александър Чъкърък, хорът при Катедрален Храм „Св. Никола“ – гр. Стара Загора, председателят на Съюза на тракийските дружества в България г-н Красимир Премянов, представители на Тракийско дружество „Георги Сапунаров“ – гр. Хасково и др.

Всички желаещи могат да присъстват на официалното представяне или да разгледат експозицията, която ще остане в Одрин до края на м. януари 2022 г., при спазване на действащите в страната противоепидемични мерки.

ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ТД „ЯНИ ПОПОВ“ ОТ СОЗОПОЛ УЧАСТВАХА В ЗАКЛЮЧИТЕЛНО МЕРОПРИЯТИЕ В ОДРИН ПО ПРОЕКТ „ТРАКИЙСКИ ТРАДИЦИИ БЕЗ ГРАНИЦИ“

Представители на тракийско дружество „Яни Попов“, гр. Созопол, с председател Гено Пухов, участваха в заключително мероприятие по проект СВ0005.2.23.051 „Тракийски традиции без граници“, съфинансиран от ЕС по Програма за трансгранично сътрудничество Interreg – ИПП България – Турция 201–2020 г. Созополското тракийско дружество си партнира в проекта с Дирекцията по музеите на Одрин.

Сред гостите на събитието бяха генералният консул на Република България в Одрин Борислав Димитров, Гено Пухов – председател на тракийско дружество „Яни Попов“, отец Александър Чъкърък, Анастасия Колева – координатор

на проекта, Кемал Сойтюрк – директор на Областната дирекция по култура и туризъм на Одрин, Шахан Кърчън – директор на Дирекцията по музеите на Одрин, Сердар Йиш – председател на УС на Одринското фотографско дружество, Атанас Димов – консул в ГК- Одрин, фотографи, културни дейци и любители на тракийското изкуство.

В рамките на събитието беше открита изложба на фотографии, заснети по време на изпълнението на проекта, представляващи градски и природни пейзажи от Тракийския регион от двата края на българо-турската граница. Генералният консул на Република България в Одрин Бо-

рислав Димитров връчи почетни plakети на фотографи.

Тракийското дружество „Яни Попов“, водещ партньор по проекта, представи своя фолклорна програма „Да покажем на поколенията“, включваща фолклорни песни и танци. Домакините също представиха фолклорен танц. Програмата завърши с общ танц, показващ общото фолклорно наследство на двата народа.

ОБЯВА

Търся потомците на тракийските бежанци от рода КАСПАЛОВИ и рода ЗУЕВИ от село Чопкьой, Узункьоприйско, Одринска Тракия.

Моят пращяко Никола Петков Костадинов от с. Чопкьой, е бил женен за Мария Мирчева Каспалова и Мария Георгиева Зуева. Търся роднини от тези родове.

Адрес:

гр. Свиленград-6500, ул. „Генерал Скобелев“ №54
Ваня Георгиева Вайчева

тел. за контакт: 0379 6-68-43 – след обяд и вечер.

Участниците в проекта „Тракийски традиции без граници“

ТЪЖНА ВЕСТ

С дълбоко прискърбие съобщаваме, че внезапно ни напусна Илко Маринов Илиев, председател на тракийско дружество „Руси Славов“ в град Нова Загора.

Той беше дълбоко свързан с тра-

гичната съдба на тракийските бежанци и отстояваше безкомпромисно тракийската кауза.

Илко Илиев беше личност, уважавана и ценена заради своята честност, почтеност, принципност и

борбен дух.

Поклон пред светлата му памет!
Съболезнования на семейството и близките.

Кр. Премянов,
Председател на СТДБ

ТРАКИЙСКИ ПРАЗНИК В БУРГАС

Д-Р В. СТОЯНОВА

На 1 декември 2021 г. Бургас беше домакин на голямо тракийско празненство, с което бе отбелязана 125-годишнината от началото на организираното тракийско движение в България. Съорганизатори на събитието бяха дружество „Странджа“ – Бургас, Съюзът на тракийските дружества в България и Тракийският научен институт. Тържеството се проведе в Културния дом на НХК, където бе представена документалната експозиция, посветена на развитието на тракийското движение от създаването му през 1896 г. до днес. Домакините, потомци на тракийски бежанци, бяха подготвили кулинарна и документална изложба, която разказва за миналото и живота на тракийците в региона. За празничния дух допринесоха талантиливите изпълнители от детската фолклорна формация „Тракийче“ при НЧ „Любен Каравелов 1940“.

Тържеството уважиха: Красимир Преманов, председател на Съюза на тракийските дружества в България, кметът на Бургас Димитър Николов, Божан Божанов, зам. областен управител на област Бургас, Стефан Колев, председател на тракийско дружество „Странджа“, Гено Пухов, зам.-председател на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България, проф. Светлозар Елдъров и д-р Вая Стоянова от Тракийския научен институт, тракийци от Бургас и гости от страната.

В приветствието си към присъстващите Красимир Преманов изтъкна, че през тази

ча хората и съхранява паметта за миналото.

Зам. областният управител Божан Божанов подчерта, че тракийските бежанци и техните потомци винаги са се свързвали с развитието и възхода на Бургас и така ще бъде и занапред.

Стефан Колев благодари на всички, които със сърце и дух направиха този празник: „Нека бъдем едно семейство, нека се събираме често по добри поводи и за добри дела“, пожела той.

Проф. Светлозар Елдъров, един от създателите на изложбата „125 години организирано тракийско движение в България“ посочи, че замисълът на автори-

те ъ е да покажат в двадесет табла историята на тракийското движение, чието начало на 12 май 1896 г. слага първата тракийска организация – дружество „Странджа“ във Варна. Скоро нейни клонове възникват в

цялата страна и вторият ъ организационен център е именно в Бургас, който в определени периоди играе ролята и на ръководен. Проф. Елдъров подчерта, че чрез дружество „Странджа“ през 1896 г. тракийското движение се еманципира и за българската и международната общественост става ясно, че борбата срещу несправедливите решения на Берлинския договор е не само за Македония, но и за Тракия, че и в нея също живеят българи, които се борят за своята политическа и национална свобода.

Проф. Елдъров изтъкна, че Тракийският научен институт е свързан творчески с Бургас и неговото минало. Пред пет години той беше партньор на РИМ – Бургас в организираната

та от него научна конференция, последвана от сборник с доклади, посветени на българските бежанци в града и региона. Това, което тогава учените разказаха с езика на академичната наука, днес създателите на изложбата представят визуално пред широката общественост.

Експозицията ще бъде изложена на пл. „Тройката“ в Бургас и ще може да бъде разгледана от жителите и гостите на града.

година цялата дейност на СТДБ е посветена на историческата годишнина. Нейната цел е да търси консолидация на обществото в името на общи ценности и идеали. Обърната е към младите хора, които трябва да знаят колко жертви са били нужни, за да имаме днес свободна и суверенна България. Той изрази увереност, че това което ни разделя ще остане все повече на заден план и ще се обединяваме като народ около общи цели и задачи.

По време на церемонията председателят на СТДБ връчи на кмета на Бургас Димитър Николов плакет „125 години организирано тракийско движение в България“ за принос към тракийската кауза и за подкрепата, която винаги е оказвал на тракийци.

От своя страна Димитър Николов благодари на Кр. Преманов за усилията, положени през последните години за възвръщане на паметта и доброто отношение към всички тракийци. Той благодари и на бургаското дружество „Странджа“ за това, че поддържа традициите, увли-

ГОРЕЩИ СЛЕДИ ОТ МИНАЛОТО

История на квартала Маджурска махала – град Средец, област Бургас

РАДКА СТОЯНОВА, ТРАКИЙСКО
ДРУЖЕСТВО „ЛАЗО ЛАЗОВ“, ГР. СРЕДЕЦ

1913 г. оставя неизлечими следи за българите, живеещи в Беломорска и Одринска Тракия. Историята помни и не забравя погрома на населението по тези земи. Той е истински геноцид с цел унищожаването на народността. Причината е загубата на Турция и особено превземането на Одринската непревземаема крепост по време на Балканската война 1912 година. Със злоба и настървение се навърля башибозука на беззащитното българско население. Изгорени и унищожени селища, избити мъже, деца, поругани жени. Подгонени от турския ятаган, кervани от гладни и отчаяни хора търсят спасение в свободна България. Измирали по пътя, изгубили децата си, но не се отказали. Достигнали спасението, те се заселвали в близките до границите села с единствената мисъл, че скоро ще се върнат по родните места. А там оставили къщи, ниви, лозя, скътани на скрито място пари. Но напразно! Пътят назад бил завинаги затворен. И те приели България за втори свой дом.

През онази злокобна 1913 година. В Карабунар (днешният град

хитектура – едноетажни, изградени от кирпич или дървена плетеница, измазани с кал и глина, покрити със слама и папур. И вътре си приличали – общ пруст (салон) със стаи от двете страни – по-често 2, много рядко 3 или 4. В дъното зад грубо скована врата се намирало складовото помещение, в което се съхранявали продуктите за изхранването на семейството. Уредбата била съвсем елементарна. В салона на специални закачалки били накарчени бакърите и стомните за вода, а в стаите – огнище, миндер, полица с наредени сахани и паници. Рядко се вграждали долапи, където се слагали дрехи и дрешници с подредени черги и одеяла. Отстрани на къщата се намирал оборът и малка плевня.

Така се оформил бежанския квартал, известен под името „Маджурската махала“, а хората в него носели обидното име „маджурята“. Но те били сговорни и работливи. Свързани били с роднинство и приятелство, дошли от едни и същи села: Едига, Раклица, Дерекьой, Каваклия, Ковчаз, Терзи дере, Сатъкьой, Татърлъ и други. Оформили се големи родове: Градинарови, Сензови, Сгурафови, Цветлеви, Крушкови, Момчилови, Кирязови, Темелкови, Купенови, Касабови,

■ Сватба

пи, струпани и подредени на купни.

Животът в квартала бил задръжен. Въпреки немотията, хората умеели да се веселят – на сватби,

махалата. Проточвали се дълги, извити като лоза хора, може би за това ги наричали „лозите“. Истински празници за душата. Тук най-често

включили в обществения живот на селото. Участвали в избори, в строителството на училища и обществени сгради, били се по фронтовете. Някои загинали далеч от България, други дали живота си за по – добър живот. Такъв бил Тодор Дяволов, разстрелян през септември 1923 година, заедно с други въстаници.

От „Маджурската махала“ излезли уважавани и почитани хора – земеделци, строители, учители, инженери, лекари, научни работници. Израснал и живял в махалата, един от дългогодишните кметове на Карабунар – Харалампи Стоянов. Отдавна махалата е загубила първоначалния си вид. Няма ги вече шаронските къщи. Повечето от тях са изчезнали с времето. Останали са няколко порутени или напълно преустроени. Голяма част от потомците на бежанците са се преселили в другия свят, други са се изселили по градовете, остават още много малко. Улиците, огласяни някога от шум и детски глъч опустяват. Само имената напомнят за миналото: „Тракия“, „Лазар Желев“, Стойо Атанасов“, „Априлска“, „Поп Андрей“, Райко Стоянов“.

Остават спомените, че тракий-

■ Кула сено

Средец, област Бургас) се заселват бежанци. Местните жители ги приели различно. Едни със съжаление и съпричастност отварят домовете си, а други с неприязън и недоволство.

И тъй цели 13 години бежанците живеят трудно, без дом, без работа, едва осигурявали хляба на многолюдните си семейства. На 22 декември 1926 г. Царство България, с министър – председател Андрей Ляпчев, след многобройни молби и дипломатически ходове успява да вземе заем в размер на 250 000 лири стерлинги с цел подпомагане на бежанците с жилища, земя, добитък, инвентар. Този заем е наречен „шаронски“ на името на Рене Шарон – специално назначен комисар, богат френски banker от еврейски произход.

Местната власт в Карабунар отпуска терен в югоизточната част на селото, до гората. Започва строителството на къщи, получили същото име „шаронски“. Те били еднотипни, със съвсем проста ар-

Арабови, Арабаджиеви, Цветкови, Карабашеви, Македонски и много други.

Животът започнал да тече, съпътстван с работа по нивите и дребно занаятчийство. Жените предели, тъчели, шили, плели и така осигурявали дрехите на семейството. Но скоро започнали да мислят за уюта на семейството в къщите. Грейнали шарените черги и възглавници, светнали белите перденца на малките прозорчета с изкусно изплетени дантели.

В това време мъжете се грижели за добитъка, коренели изоставените и обрасли места, орели, сеели, садели. Скоро отсрещния баир се превърнал в добре гледани лозя, тъй като бежанците пренесли лозарството, типично за Лозенградско. На празното пространство край селото се оформили хармани, където стопаните вършеели, отначало с дървени дикани, а после се появили и вършачките. Нивите се жънели със сърпове и паламарки, ръкойките се събирали и завързвали на сно-

кръщенета, меджии и седенки. Разнасяли се звучни тракийски песни, съпроводжани с мелодиите на гайди, кавали, гъдулки. Спазвали се много традиционни наследи от деди и прадеди празници – Коледуване, Сурвакане, Спасяване на кръста, Еньовден, Кукеровден, Великден, Гергьовден, Петровден, Заговезни и други. Много популярни били неделните хора. Те ставали на малкия баир в средата на

популярни били неделните хора. Те ставали на малкия баир в средата на

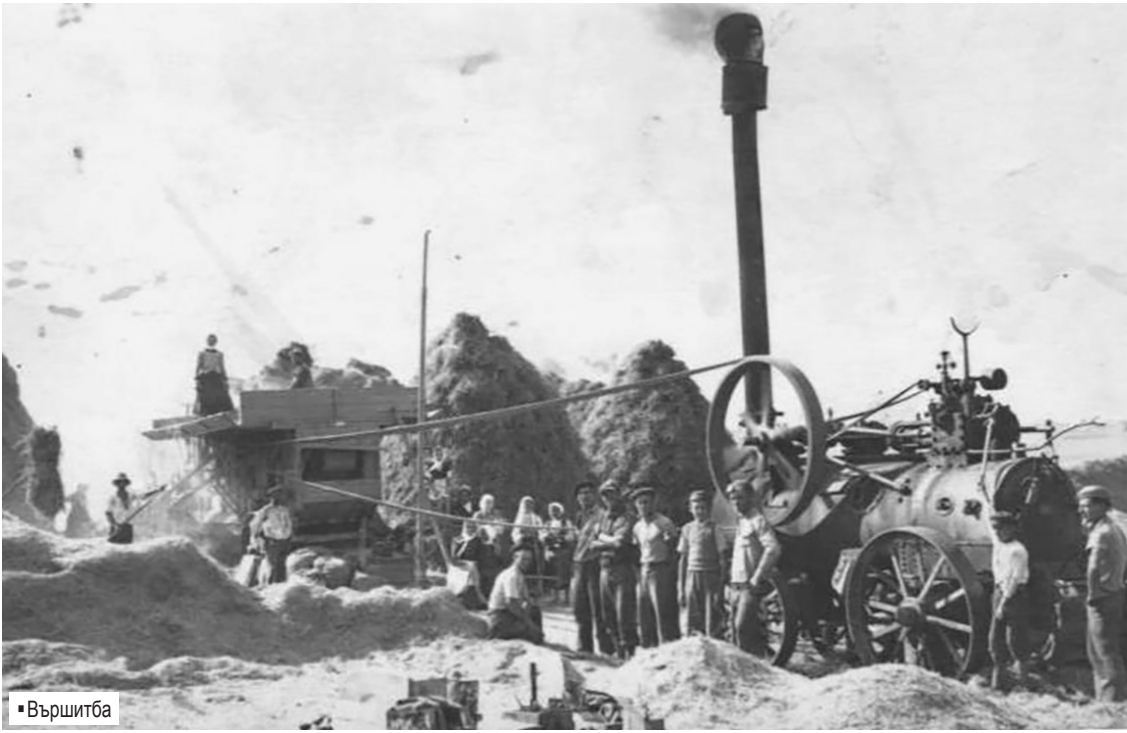

■ Шаронската къща

ставали сватосванията, избор на невяста или зет. Гледала се хубостта и скромността на младите.

Много скоро след създаването на квартала, живеещите в него се

ците са жилав народ. Горили ги, но не ги изгорили. С ятаган ги клали, но оставили следовници, които да съхраняват българския дух и българщината.

■ Вършитба

130 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ВИДНИЯ ТРАКИЙСКИ ДЕЕЦ АКАД. КОНСТАНТИН ПЕТКАНОВ (12.12.1891–12.02.1952)

Константин Петканов е роден на 12 декември 1891 г. в село Каваклия, Лозенградско в семейството на българския свещеник Никола Костадинов Петканов, взело участие в борбата за църковна независимост и в Илинденско – Преображенското въстание през 1903. Брат е на Димитър Петканов.

През 1907 година Константин завършва българската мъжка гимназия „Петър Берон“ в Одрин. От 1910 г. до Балканската война учителства в Малко Търново, Ениджия – Лозенградско и Бунархисар, Източна Тракия.

Преди избухването на Балканската война (1912–1913) Константин Петканов се преселва в България и учи славянска филология в Софийския университет. През 1913 г. постъпва като доброволец в Македоно-Одринското опълчение. По време на Първата световна война завършва школата за запасни подпоручици в Скопие, чийто началник е полковник Борис Дрангов, и взема участие във войната.

През 1919–1920 г. Константин Петканов учителства в Созопол, а през 1921 се премества в Бургас. Председател е на музикалното

дружество „Родни звуци“ и библиотекар в Общинската библиотека. През 1926 завършва библиотекарски курсове.

През 1930 г. се преселва в София. През 30-те на XX век сътрудничи на списанията „Златорог“, „Завет“, както и на „Философски преглед“, редактиран от Димитър Михалчев. Дългогодишен приятел е с Илия Бешков.

Закърмен от ранни години с борческия дух на предците си, опознал неволята на бежанците, той свързва живота си с борбите на тракийци за освобождение и става един от лидерите на Тракийската организация. От 1928 г. е секретар на нейния Върховен изпълнителен комитет и редактор на в. „Тракия“. Ерудирани и с писателски талант, той допринася много за списването на вестника. При създаването на Тракийския научен институт през 1934 г. К. Петканов е избран в неговото ръководство. Автор е на „Идеологията на Тракийската организация“, в който се открояват няколко основни тези, актуални и днес:

- Тракийци от поробена Тракия и Мала Азия са нераздел-

на част от българския народ и приемат като свой основен дълг да работят за стопанското и културно издигане на България и за укрепването на българската държавност.

- В редовете на тракийската организация членуват хора с различни политически възгледи, обединени от идеята за една и силна България.

- За решаването на въпроса с поробена Тракия, излиза на бяло море и социалния проблем на бежанците се разчита на българската държава и нейните възможности по мирен път да постигне необходимия резултат.

След 9 септември 1944 г. Петканов става Директор на културата в Министерството на информацията (1944–1947 г.). През януари 1945 г. е избран за академик на БАН.

Константин Петканов е виден тракийски деец и български писател, автор на романи, разкази, речи и публицистика. Неговото творчество и до днес е актуално и неподвластно на конюнктурни страсти. След смъртта му, излизат неговите разкази – спомени

за Преображенското въстание със заглавие „Бунт в равнината“, „Детски години“ (мемоари), трилогия-

та „Жътва – хроника за селото“ и др. През 2003 г. е публикувана книгата му „Българският характер“.

ТРАКИЙСКИ ПЕСНИ

Народни песни, слушани и записани от писателя Константин Петканов в родното му село Каваклий, Лозенградско// сп. „Листопад“, г. 11, кн. 4-5, 1930 г.

СВАТБАРСКА ПЕСЕН

Откраднахме девойка
от майчини дворове,
от бащини столове.
- Остани сбогом, мале ле,
оставам ти, мале ле,
пълни, равни дворове,
и зелени градини.
Китки да ми поливаш
заран, вечер с вода,
на пладнина със сълзи.

Излез, излез, момкова мале, Калино ле, Калинчице!
Та да видиш, момкова мале, Калино ле, Калинчице,
какво добро ти водиме, Калино ле, Калинчице,
на глава им ясно слънце, Калино ле, Калинчице,
на плещите ясен месец, Калино ле, Калинчице.

Милке мари хубава,
Милка била хубава,
майка й е проклета,
нигде Милка не пуца,
ни на пусти дръвници,
ни за вода студена,
с нейни верни другарки.
Милкин господ помогна,
разболя се майка й,
прати Милка за вода
от Дунава, от нова.
Милка по път търчеше,
руса коса късаше
и по път я хвърляше.
Делии я събраха,
камшици я плетяха,
конете си шибаха.

Гано ле, Ганке, милото,
милото, Гано, драгото,
снощи в Загоре замръкнах
при девет стада беглички,
при деветина чобане.
Всички вечера вечерат,
мене не ми се вечера,
като ми на ум дойдеше
за тебе, Гано, за мене,
Ям' стана фляза в ягнило,
та фана ягне шарено,
шарено ягне, пишено,
та го милувам, драгувам,
дано ми тъги разминат.
Колкото ягне милувам,
още ми тъги припадат.
Ям' стана фляза в ергеле,
та фана конче алено,
та се на конче отметна,
в полунощ в село да дойда,
та тебе, Ганке, да видя,
да ми тъгите разминат.

Добро ле, бяла, хубава,
снощи те, Добро, залюбих,
ума си, Добро, изгубих -
та вчера било неделя,
па аз го мисля събота,
та станах рано в неделя,
па влязох в тъмни хамбари,
отсеях жито през сито,
изкарах лиси биволи,
та че на нива отидох.
Първата леха засеях,
втората, Добро, забраздих,
тогаз се Стойчо подсети,
че не е нива негова,
а била нива Добриня.
Тогаз се Богу помолих:
- Боже ле, мили Боже ле,
строши ми, Боже, ралото,
ралото и желязото,
рано във село да ида,
край Добрине да мина,
да видя Добра хубава.

ТРАКИЙСКИ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А, тел.: 02/987 48 96

Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, чл. кор. на БАН
Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; Тодор КОПУЕВ
Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, тел. 02/986 71 26; факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044;
Златка Янева (Сливен) – 0897601560; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03;
Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

ЗА ЕДИН ДОСТОЕН ЖИВОТ

ДИРЕКТОРЪТ НА ФИЛИАЛА НА ТНИ ВЪВ ВАРНА ДОЦ. ГЕНОВЕВА МИХОВА НА 80 ГОДИНИ

СТАНКА ДИМИТРОВА-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
РЕГИОНАЛНО ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО, ВАРНА

На 4 декември 2021 г. в сградата на Юн-ашкия салон във Варна се състоя мило тържество – честването на 80-ата годишнина на видната варненска общественичка и учен – доц. Геноева Михова, директор на филиала на Тракийския научен институт в морската столица. По време на тържеството бе представена и нейната неотдавна излязла книга „По жаравата“.

Ако човешкият живот може да бъде сравнен с жаравата – с преминавания през горещи точки, изгаряния, излизане от огъня, обикаляне около него и пак влизане в горещото – то пример за тези житейски преживявания е животът на Геноева Михова.

Потомка на бежанци от Източна Тракия, родена и израсла във Варненското село Белоградец, Г. Михова е пример за устремност и постоянство в ученето, избора на професия и реализирането ѝ в живота. От малка още Геноева проявява упоритост в училище, тя има ясна представа за пътя, по който трябва да продължи образованието си, но... непредвидени обстоятелства променят плановите ѝ.

За житейския си път разказа самата Г. Михова на тържеството, на което водещ бе известният варненски шоумен Кирил Аспарухов.

Той раздели нейния живот на десетилетия и за всяко едно Михова каза най-значимите събития, които са го белязали. След завършването на гимназията, вместо на седне на студентската скамейка, тя започва организационна работа в Провадия, после във Варна в Окръжния комитет на ДКМС. После следва обучение по специалността „История“ в СУ, по журналистика в Москва... Годици, в които тя създава семейство, ражда двете си деца и същевременно израства в организационната си дейност.

Пълноценен и разнообразен е пътят, който извървява Г. Михова. Дълги години тя е на работа в Окръжния комитет на БКП във Варна като секретар по идеологическите въпроси и оттогава успява да създаде дълготрайни и полезни контакти с представители на културния живот във Варна – писатели,

поети, художници, артисти. Това се оказва твърде полезно за развитието на културните процеси във Варна, за обогатяването и разнообразяването на културния живот в града.

След промените през 1989 година, Геноева Михова преминава на работа в Комитета на движението на българските жени за период от три години. По-късната ѝ работа е в БАН – в Института по демографски изследвания, наречен по-късно Център за изслед-

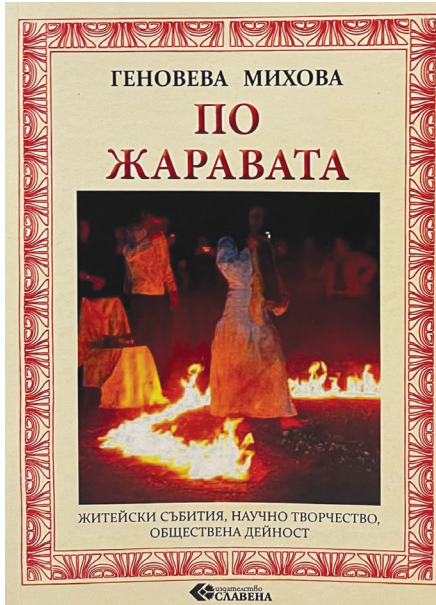
ване на населението. Тук Михова изявява своите качества на изследовател на минало-

то. Особено се вълнува от тракийската проблематика – резултат са многото студии и статии, посветени на бежанските процеси, миналото на нейния род, също преселници от Източна Тракия, историята на с. Девлетли агач, Лозенградско и др. Неслучайно тя е директор на филиала на Тракийския научен институт във Варна. Многобройни са нейните статии, студии и други публикации по проблемите на демографията в България. Всички те са сериозен принос в българската историопис, както и в областта на социологията. Тогава тя придобива научната степен „доктор“ и е избрана за доцент в Центъра за изследването на населението.

Животът на Геноева Михова е очертан от самата нея в книгата ѝ „По жаравата“, придружена от приложение с нейни-

те публикации.

Това беше споделено от юбилярката с

много въз-
мнение, ко-
то всички
присъства-
щи усетиха.
Г. Михова
бе поздраве-
на от пред-
ставители
на община
Варна, ра-
йонните
кметства,
членове
на пенси-
онерските
клубове във
Варна (тя е
председател
на Съюза
на пенсио-

нерите – гр. Варна), от певците Теди Генов, Вяра Железова и Арсени Арсов, от народната певица Кичка Христова и от много варненци.

Геноева Михова е потомка на тракийски бежанци и участва дейно в живота на Регионалното тракийско дружество във Варна. Нейната кръгла годишнина бе повод за наградата ѝ – медал Капитан Петко войвода с лента, връчен ѝ от Кирил Йорданов – член на Върховния комитет на Съюза на Тракийските дружества в България.

В края на тържеството отзив за наскоро излязлата книга на Михова „По жаравата“ поднесе Мария Николова.

На многая лета !!!

